

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej
w Starachowicach

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starachowicach jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje miasto Starachowice, w którym zamieszkuje 50 396 mieszkańców, w tym 49 396 zameldowanych na pobyt stały i 1000 zameldowanych na pobyt czasowy. Prezydentem Miasta jest Pan Marek Materek.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starachowicach został powołany Uchwałą Nr VIII/13/93 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 28 grudnia 1993 r. w sprawie powołania jednostki organizacyjnej gminy pod nazwą „Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej”.

Ośrodek posiada własny REGON 290017501 i NIP 664-10-35-461.

Dyrektorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach jest Pani Danuta Krępa, a Zastępcą Dyrektora – Pan Krzysztof Drózdź (Załącznik Nr 1 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań MOPS w Starachowicach).

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr IV/17/2016 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 18 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach;

Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 37/2016 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach z dnia 31 października 2016 r.;

Uchwałą Nr VII/10/04 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 5 lipca 2004 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również tryb ich pobierania w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Starachowicach. Zmiany do uchwały wprowadzono Uchwałą Nr III/7/2012 z dnia 30 marca 2012 r. i Uchwałą Nr XI/24/2016 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 28 października 2016 r. Zmiany dotyczyły terminu pobierania opłat za świadczone usługi;

Uchwałą Nr XIII/12/2014 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 24 października 2014 r. w sprawie zasad udzielania pomocy w zakresie obowiązkowych zadań własnych gminy związanych z pokrywaniem kosztów pogrzebu;

Uchwałą Nr I/3/2014 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 10 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania

BR

JK

nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr I/5/2014 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 10 stycznia 2014 roku w sprawie określenie zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr I/4/2014 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 10 stycznia 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XII/12/2012 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Starachowice na lata 2013 – 2020;

Upoważnienie Nr OR.077.57.2015 Prezydenta Miasta Starachowice z dnia 02.07.2015 r. dla Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

Upoważnienie Nr OR.077.100.2015 Prezydenta Miasta Starachowice z dnia 04.09.2015 r. dla Zastępcy Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

Upoważnienie Nr OR.077.61.2015 Prezydenta Miasta Starachowice z dnia 02.07.2015 r. dla Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach do załatwiania spraw i wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej;

Upoważnienie Nr OR.077.60.2015 Prezydenta Miasta Starachowice z dnia 02.07.2015 r. dla Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji, a także realizacji zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny;

Upoważnienie Nr OR.077.56.2015 Prezydenta Miasta Starachowice z dnia 02.07.2015 r. dla Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach do: ustanawiania rodziny wspierającej lub zawierania i rozwiązywania umów w sprawie zwrotu kosztów związanych z udzieleniem pomocy rodzinie przeżywającej trudności w: opiece

i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych;

Upoważnienie Nr OR.077.103.2015 Prezydenta Miasta Starachowice z dnia 04.09.2015 r. dla Zastępcy Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji, a także realizacji zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny;

Zarządzenie Nr 4/2004 z dnia 05.07.2004 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach w sprawie: ustalenia zakresu, okresu i miejsca świadczenia usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunki domowe MOPS w Starachowicach;

Zarządzenie Nr 5/2004 z dnia 7.07.2004 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach w sprawie składu komisji ds. usług opiekuńczych. Zmiany do zarządzenia zostały wprowadzone Zarządzeniem Nr 2/2005 z dnia 3.01.2005 r., Zarządzeniem Nr 6/2011 z 24.08.2011 r., i Zarządzeniem Nr 11/2015 z dnia 27.07.2015 r. Wszystkie zmiany dotyczyły składu osobowego Komisji;

Zarządzenie Nr 28/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach z dnia 31 grudnia 2015 roku w sprawie ustalenia ceny 1 godz. specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Starachowicach oraz wysokości odpłatności za te usługi (1 godz. kosztuje 24,09 zł).

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon - koordynator kontroli - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 1031/2016 z dnia 15 listopada 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.
2. Barbara Nowak - Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 1030/2016 z dnia 15 listopada 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach* pod poz. 7.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 16 – 18 listopada 2016 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starachowicach mieści się w budynku należącym do STBS w Starachowicach przy ul. Majówka 21 A, tel. 41 274 71 92. Ponadto w strukturze Ośrodka znajduje się Środowiskowy Dom Samopomocy, który ma siedzibę przy ul. Mikołaja Reja 10 oraz Noclegownia dla Bezdomnych, która tymczasowo zajmuje część budynku przy ul. Szkolnej 14. W zasobach lokalowych Ośrodka znajduje się również wynajmowany od Starachowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej lokal przy ul. Lipowej 29, który wykorzystywany jest m.in. na spotkania Klubu Integracji Społecznej, Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego czy szkolenia (Zał. Nr 2 – Baza lokalowa MOPS w Starachowicach).

W wyniku przeprowadzonej wizytacji w budynku przy ul. Majówki 21A ustalono, że jednostka zajmuje 33 pomieszczenia biurowe usytuowane na parterze i piętrze. Pracownicy socjalni zajmują 11 pokoi. Pokoje wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie

pracy biurowej. Warunki lokalowe są dobre i dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie, niepełnosprawność i ubóstwo.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach została określona w Regulaminie Organizacyjnym wprowadzonym Zarządzeniem Nr 37/2016 Dyrektora MOPS w Starachowicach z dnia 31 października 2016 r. Komórki organizacyjne Ośrodka, w których realizowane są zadania z zakresu pomocy społecznej podlegają bezpośrednio Zastępcy Dyrektora i ich podział przedstawia się następująco:

I. Dział Pomocy Środowiskowej.

1. Zespół do Pracy z Rodziną.
2. Zespół do Pracy z Bezrobotnymi.
3. Zespół do Pracy z Osobami Chorymi i Niepełnosprawnymi.
4. Zespół Terenowej Pracy Socjalnej.
5. Asystenci rodziny.
6. Noclegownia.
7. Klub Integracji Społecznej.
8. Zespół ds. Koordynacji Działań w Zakresie Przeciwdziałania Przemocy.

II. Dział Realizacji Świadczeń.

III. Dział Usług Opiekuńczych.

IV. Dział Usług Specjalistycznych.

V. Środowiskowy Dom Samopomocy.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Starachowicach w obszarze zadań uregulowanych ustawą o pomocy społecznej (z wyjątkiem noclegowni i śds nie objętych kontrolą) na dzień kontroli zatrudnionych na umowę o pracę było **44 pracowników**, tj.: **7 osób kadry zarządzającej**: Dyrektor, Zastępca Dyrektora, Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej, Zastępca Kierownika Działu Pomocy Środowiskowej, Kierownik Działu Realizacji Świadczeń, Kierownik Działu Usług Opiekuńczych, Kierownik Działu Usług Specjalistycznych; **26 pracowników socjalnych, z których 22 osoby prowadzą pracę socjalną w terenie**: 7 starszych specjalistów pracy socjalnej, 3 specjalistów pracy socjalnej, 9 starszych pracowników socjalnych, 7 pracowników socjalnych; **11 osób świadczących**

specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi: 3 masażystów, starszy technik fizjoterapii, pielęgniarka, 2 logopedów, 2 pedagogów, asystent osoby niepełnosprawnej, opiekunka środowiskowa. Ponadto na umowę zlecenie Ośrodek zatrudniał: psychologa, logopedę i asystenta osoby niepełnosprawnej (Załącznik Nr 3 – Tabele dotyczące kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Dyrektor i Zastępca Dyrektora posiadają odpowiedni staż pracy i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyli specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni oraz osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Ustalono, że 2 osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze w momencie przyjmowania do pracy w Ośrodku nie miały półrocznego stażu pracy określonego w przepisach rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. Nr 189, poz. 1598), natomiast w dniach kontroli uzyskały pełne uprawnienia.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- **miernik: liczba mieszkańców gminy**

liczba pracowników socjalnych prowadzących pracę w terenie

= 50 396/22 = 2 291 osób

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 2 291 mieszkańców.

RP
KW

JK/1/8

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., 930 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575)

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Dyrektora MOPS (Zał. Nr 4 – Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej) wynika, iż w 2016 r. do dnia kontroli pomocy w formie zasiłku stałego udzielono **543 osobom**, a koszt świadczeń wyniósł **2 277 625 zł**. Za 464 osoby Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

DRŚ.5100.184.2016; DRŚ.5100.321.2016; DRŚ.5100.1.654.2016; DRŚ.5100.266.2016;
DRŚ.5100.408.2016; DRŚ.5100.318.2016; DRŚ.5100.404.2016; DRŚ.5100.191.2016;
DRŚ.5100.350.2016; DRŚ.5100.23.2016; DRŚ.5100.371.2016.

Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne miały prawidłowe publikatory. W podstawie prawnej decyzji przytaczano także upoważnienie Prezydenta dla Dyrektora lub Zastępcy Dyrektora Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanego świadczenia i okresie na jaki zostało ono przyznane. W uzasadnieniu podawano sposób wypłaty i termin realizacji świadczenia. Zdaniem inspektorów powyższe informacje powinny znaleźć się w postanowieniu decyzji.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., a w postanowieniu i w uzasadnieniu informowano osoby

zainteresowane, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Decyzje o przyznaniu pomocy odbierane były osobiście przez osoby zainteresowane.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Ośrodek informował o tym fakcie osoby zainteresowane.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Dyrektora MOPS wynika, że do dnia kontroli Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał pomoc okresową 982 osobom na kwotę **2 012 550 zł**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

DRŚ.5101.1.2242.2016; DRŚ.5101.1.2249.2016; DRŚ.5101.1.2550.2016;
DRŚ.5101.1.1145.2016; DRŚ.5101.1.1942.2016; DRŚ.5101.1.2126.2016;
DRŚ.5101.1.139.2016; DRŚ.5101.1.276.2016; DRŚ.5101.2535.2016; DRŚ.5101.1150.2016;
DRŚ.5101.1050.2016; DRŚ.5101.980.2016.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdowały się zaświadczenia z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, oświadczenia o sytuacji dochodowej, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, kopie decyzji o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, ustawy kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Prezydenta dla Dyrektora MOPS lub Zastępcy Dyrektora do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., a w postanowieniu i w uzasadnieniu informowano osoby

zainteresowane, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości udzielonej pomocy, powodzie jej przyznania, okresie na jaki pomoc została udzielona oraz o sposobie wypłaty. W sentencji brak informacji o terminie wypłaty świadczenia. Z wyjaśnień Kierownika Działu Realizacji Świadczeń wynika, że w decyzji nie jest określony konkretny termin wypłat ponieważ harmonogram wypłat świadczeń ustalany jest co miesiąc. Klienci informowani są o terminach wypłat zasiłków przez pracowników socjalnych, poprzez wywieszenie terminarza wypłat na tablicach ogłoszeń w Ośrodku oraz poprzez informacje zamieszczane na stronie internetowej MOPS i lokalnej prasie (Załącznik Nr 5 – Wyjaśnienie do decyzji zasiłku okresowego). Zdaniem inspektorów w postanowieniu powinien być określony termin realizacji świadczeń np. w formie zapisu: „zgodnie z harmonogramem”.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Dyrektora MOPS wynika, że pomoc w formie posiłków otrzymało **ogółem 731 dzieci i młodzieży**, w tym na wniosek dyrektorów szkół – **117 dzieci**. Koszt posiłków wyniósł **272 298 zł**, w tym środki własne gminy to kwota – 54 460 zł i dotacja – 217 838 zł. Ponadto MOPS zapewnia gorący posiłek osobom dorosłym, które własnym staraniem nie są w stanie go sobie zapewnić. Obiady wydaje stołówka Caritas. Koszt jednego posiłku wynosi 3,80 zł. W okresie od stycznia do listopada 2016 r. MOPS skierował **263 osoby**, a na realizację zadania wydano **151 937 zł**, w tym środki własne gminy – 30 387 zł i dotacja – 121 550 zł. Ponadto w 2016 roku do dnia kontroli Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku pieniężnego na zakup posiłku lub żywności **926 osób na kwotę 343 669 zł**.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Starachowice:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dzieci	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Przedszkole Nr 2	27	6,00 zł	pełny obiad
2.	Przedszkole Nr 6	9	6,00 zł	pełny obiad
3.	Przedszkole Nr 7	13	6,00 zł	pełny obiad
4.	Przedszkole Nr 10	20	6,00 zł	pełny obiad
5.	Przedszkole Nr 11	19	6,00 zł	pełny obiad
6.	Przedszkole Nr 13	12	6,00 zł	pełny obiad
7.	Przedszkole Nr 14	14	6,00 zł	pełny obiad
8.	Przedszkole Nr 15	30	6,00 zł	pełny obiad
9.	Punkt Przedszkolny „Nutki”	1	6,00 zł	pełny obiad
10.	Punkt Przedszkolny „Słoneczko”	2	6,00 zł	pełny obiad
11.	Szkoła Podstawowa Nr 1	58	4,00 zł	pełny obiad
12.	Szkoła Podstawowa Nr 2	5	4,00 zł	pełny obiad
13.	Szkoła Podstawowa Nr 6	13	4,00 zł	pełny obiad
14.	Szkoła Podstawowa Nr 9	66	3,50 zł	pełny obiad
15.	Szkoła Podstawowa Nr 10	44	3,50 zł	pełny obiad
16.	Szkoła Podstawowa Nr 11 i Gimnazjum Nr 3	59	4,00 zł	pełny obiad
17.	Szkoła Podstawowa Nr 12	33	3,50 zł	pełny obiad
18.	Szkoła Podstawowa Nr 13 i Gimnazjum Nr 4	51	4,00 zł	pełny obiad
19.	Gimnazjum Nr 1	8	4,00 zł	pełny obiad
20.	Gimnazjum Nr 2	21	3,50 zł	pełny obiad
21.	Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy	17	4,00 zł	pełny obiad
22.	Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy	3	9,00 zł	pełny obiad
23.	Zespół Doskonalenia Zawodowego	8	4,00 zł	jedno gorące danie

24.	ZSZ Nr 1	8	6,05 zł	pełny obiad
25.	ZSZ Nr 2 – Andrzej Popiołek	4	3,50 zł	mleko, bułka /kanapka
26.	ZSZ Nr 3 – Krystian Czubak	23	4,00 zł	mleko, bułka/kanapka
27.	I LO	1	3,50 zł	pełny obiad
	Razem	569		

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej opłacał posiłki dla 14 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem Starachowic. Koszt posiłku wynosił od 2,90 zł do 12 zł.

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie miasta dzieci i młodzież (poza dwoma szkołami) otrzymują pełny obiad lub gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Wysokość zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla danej osoby liczona jest jako iloczyn stawki dziennej 3,80 zł i liczby dni w miesiącu, w którym został złożony wniosek.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

DRŚ.5102.4.2195.2016; DRŚ.5102.4.2188.2016; DRŚ.5102.4.2187.2016;
DRŚ.5102.4.2182.2016; DRŚ.5102.4.2161.2016; DRŚ.5102.4.2159.2016;
DRŚ.5102.4.2199.2016; DRŚ.5102.4.2198.2016; DRŚ.5102.4.2185.2016;
DRŚ.5102.4.2184.2016; DRŚ.5102.4.2162.2016;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

DRŚ.5114.1.517.2016; DRŚ.5114.1.532.2016; DRŚ.5114.1.516.2016;
DRŚ.5114.1.514.2016; DRŚ.5113.1.158.2016; DRŚ.5113.1.464.2016;
DRŚ.5113.1.136.2016; DRŚ.5113.1.433.2016; DRŚ.5114.1.528.2016;
DRŚ.5114.1.503.2016; DRŚ.5113.1.204.2016; DRŚ.5113.1.212.2016;
DRŚ.5113.1.500.2016.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajdowała się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów

w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem. Przywoływano także upoważnienie Prezydenta Miasta dla Dyrektora Ośrodka lub Zastępcy Dyrektora do wydawania decyzji administracyjnych. W podstawie prawnej decyzji informowano, że pomoc przyznana jest w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. Uchwała została podana z nieaktualnym publikatorem. W trakcie kontroli zostały naniesione zmiany do podstawy prawnej decyzji.

Ponadto w podstawie prawnej decyzji przyznających zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności w ramach Programu, w których dochód przekraczał kryterium ustawowe dodawano Uchwałę Nr I/3/2014 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 10 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020, a w decyzjach przyznających pomoc w formie obiadów Uchwałę Nr I/5/2014 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 10 stycznia 2014 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

W decyzjach przyznających zasiłek celowy w ramach Programu brak art. 39 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji przyznających posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, przez ile dni w tygodniu, typ posiłku, kto jest realizatorem dożywiania. W sentencji brak informacji o jednostkowym koszcie posiłku.

Zespół kontrolny stwierdził, że dzieci i osoby dorosłe miały przyznane posiłki wcześniej niż zostały wydane decyzje. Z wyjaśnienia Kierownika Działu Realizacji Świadczeń Pani Anety Gołębskiej wynika, że priorytetem dla Ośrodka jest udzielenie osobom potrzebującym gorącego posiłku, a następnie kompletowana jest dokumentacja. W każdym przypadku są to rodziny znane pracownikowi socjalnemu (Zał. Nr 6 – Wyjaśnienie do decyzji przyznających bezpłatne posiłki w szkołach, przedszkolach, internatach i stołówce Caritas). Dodatkowo w aktach zaznaczony jest dzień zgłoszenia przez pracownika socjalnego danego dziecka czy osoby dorosłej do stołówki - jest to dzień pierwszego posiłku.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., a w postanowieniu i w uzasadnieniu informowano osoby zainteresowane, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane były od stycznia do czerwca i od września do grudnia 2016 r.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej MOPS w Starachowicach przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przyznawane są specjalne zasiłki celowe (art. 41 ustawy o pomocy społecznej), które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka, w roku 2016 do dnia kontroli, udzieliła **572 osobom zasiłków celowych na kwotę 85 267 zł** (1003 świadczenia) **oraz dla 47 osób zasiłków specjalnych celowych (88 świadczeń) na kwotę 8 841 zł**. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zaspokojenie bieżących potrzeb, zakup żywności, odzieży, częściowe lub całkowite pokrycie kosztów zakupu leków, zakup opału i drobne remonty. Specjalne zasiłki celowe przyznawane były głównie na pokrycie kosztów zakupu leków i leczenia, a zakupy potwierdzane fakturami.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe: DRŚ.5102.1.546.2016; DRŚ.5102.1.588.2016; DRŚ.5102.1.522.2016;
DRŚ.5102.1.348.2016; DRŚ.5102.1.298.2016; DRŚ.5102.1.417.2016;
DRŚ.5102.1.982.2016; DRŚ.5102.1.851.2016; DRŚ.5102.1.710.2016;
DRŚ.5102.1.694.2016; DRŚ.5102.1.542.2016;

Specjalne zasiłki celowe: DRŚ.5102.2.63.2016; DRŚ.5102.2.83.2016; DRŚ.5102.2.37.2016;
DRŚ.5102.2.41.2016; DRŚ.5102.2.81.2016; DRŚ.5102.2.66.2016; DRŚ.5102.2.85.2016;
DRŚ.5102.2.46.2016; DRŚ.5102.2.44.2016.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Pomoc przyznawana była w oparciu o prawidłowe, aktualnie obowiązujące przepisy prawa. W decyzjach, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem poprawnie informowano świadczeniobiorcę o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W postanowieniu skontrolowanych decyzji na specjalne zasiłki celowe brak było celu, na jaki przyznano pomoc. Informacja ta zamieszczona została w uzasadnieniu decyzji.

Zdaniem zespołu kontrolującego cel przyznania pomocy powinien być określony w sentencji decyzji.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starachowicach realizuje pomocy w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Usługi realizowane są od poniedziałku do piątku, a w szczególnych przypadkach w soboty, niedziele i święta. Opiekę sprawuje 29 opiekunek, w tym 4 zatrudnione na umowę zlecenie świadczące pomoc w dni wolne od pracy. Do dnia kontroli pomocą usługową objęto 188 osób (Zał. Nr 7 – Informacja z Działu Usług Opiekuńczych).

Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz tryb ich pobierania w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Starachowicach określono Uchwałą Nr VII/10/04 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 5 lipca 2004 r. Zmiany do uchwały wprowadzono Uchwałą Nr III/7/2012 z dnia 30 marca 2012 r. i Uchwałą Nr XI/24/2016 Rady Miejskiej w Starachowicach z dnia 28 października 2016 r. Zakres, okres i miejsce świadczenia usług opiekuńczych ustalono Zarządzeniem nr 4/2004 z dnia 05.07.2004 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach

Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją, zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego, że osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych wymaga pomocy innych osób. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność w zależności od posiadanego dochodu.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

DUO.5122.150.2016; DUO.5122.67.2016; DUP.5122.168.2016; DUO.5122.224.2016; DUO.5122.111.2016; DUO.5122.99.1.2015 i zmiana wysokości odpłatności za usługę DUO.5122.99.1.2015zm; DUO.5122.26.2016 oraz zmiana wysokości odpłatności DUO.5122.26.2016zm.; DUO.5122.133.2016 oraz zmiana wysokości odpłatności za usługę DUO.5122.133.2016zm.; DUO.5122.145.2016; DUO.5122.112.2016; DUO.5122.229.2016; DUO.5122.221.2016; DUO.5122.226.2016.

W aktach klientów znajdowały się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie, karty pracy opiekunki, decyzje administracyjne oraz szczegółowy zakres usług, jako załącznik do decyzji.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, Uchwałę Nr VII/10/04 i Uchwałę Nr III/7/2012 Rady Miejskiej w Starachowicach, Zarządzenie Nr 4/04 Dyrektora MOPS. Przywoływano także upoważnienie Prezydenta dla Dyrektora lub Zastępcy Dyrektora do wydawania decyzji. Natomiast brak było rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji administracyjnej określono okres i ilość godzin usług, wysokość odpłatności oraz termin i miejsce dokonywania opłaty za świadczone usługi. Natomiast nie podano kto będzie realizatorem usług.

W większości sprawdzonych akt usługi wykonywane były przed wydaniem decyzji administracyjnej.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informując o tym fakcie osobę zainteresowaną w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadania związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Cenę 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych ustalono Zarządzeniem Nr 28/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starachowicach z dnia 31 grudnia 2015 roku na kwotę 24,09 zł.

W 2016 roku do dnia kontroli usługami specjalistycznymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęte były 122 osoby, w tym 30 dzieci (Zał. Nr 8 – Informacja dotycząca Działu Usług Specjalistycznych). Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane są m.in. dla osób ze schizofrenią, z zaburzeniami depresyjnymi, po udarach mózgu, z dziecięcym porażeniem mózgowym, autyzmem i są prowadzone w zakresie: rehabilitacji ruchowej, terapii pedagogicznej, logopedycznej, opieki pielęgniarskiej, środowiskowej, asystowania osobie niepełnosprawnej oraz wspierania psychologicznego. Osoby, które świadczą usługi w zakresie uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia w zakresie

zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznych, samoobsługi, dbałości o higienę i wygląd dodatkowo posiadają wymagane w tym zakresie przeszkolenie.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

DUS.5122.1.70.2016; DUS.5122.2.33.2016; DUS.5122.9.2016; DUS.5122.3.17.2016; DUS.5122.6.13.2016; DUS.5122.1.21.2016; DUS.5122.5.7.2016; DUS.5122.1.65.2016; DUS.5122.1.88.2016; DUS.5122.3.31.2016; DUS.5122.2.47.2016; DUS.5122.1.102.2016; DUS.5122.3.41.2016; DUS.5122.2.45.2016; DUS.5122.3.29.2016; DUS.5122.2.43.2016.

W aktach klientów znajdują się m. in.: wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenie od lekarza lub psychologa, decyzje administracyjne wydawane na ½ roku.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, a także upoważnienie Prezydenta Miasta dla Dyrektora lub Zastępcy Dyrektora do wydawania decyzji.

Wydanym decyzjo nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej decyzji art. 108 k.p.a. oraz informując o tym fakcie osoby zainteresowane w sentencji i uzasadnieniu.

W postanowieniu decyzji określano okres i ilość przyznanych usług, odpłatność za 1 godzinę, sposób i termin wnoszenia odpłatności za usługi oraz zakres usług. Brak informacji kto jest realizatorem usług.

Prawie wszystkie sprawdzone decyzje wydane były w terminie późniejszym niż udzielana pomoc np. decyzja z dnia 14 danego miesiąca, a usługi świadczone były od 1. Zdaniem kontrolujących usługi powinny być świadczone dopiero po wydaniu decyzji. W wyjątkowych sytuacjach pomoc może być stosowana z „terminem wstecznym”.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2016 do dnia kontroli Ośrodek opłacał za pobyt **153 osób** (21 osób zostało umieszczonych w dps w 2016 roku). Łączny koszt pobytu osób w domach pomocy społecznej do końca października br. wynosił **2 956 509 zł**.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Starachowicach świadczona jest przez 4 zespoły zadaniowe (Załącznik Nr 9 – Praca socjalna i wsparcie rodziny):

1. Zespół Terenowej Pracy Socjalnej,
2. Zespół do Spraw Osób Bezrobotnych,
3. Zespół do Pracy z Osobami Chorymi i Niepełnosprawnymi, który składa się z:
  - a) Sekcji do Pracy z Osobą Chorą, Niepełnosprawną, Starszą,
  - b) Sekcji do Pracy z Osobą Uzależnioną, Chorą PsychicZNIE,
  - c) Pracownika Socjalnego do Spraw Osób Bezdomnych,
4. Zespół do Pracy z Rodziną (niepełną, wielodzietną, dotkniętą problemem przemocy, problemem alkoholowym, trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi).

Praca socjalna dokumentowana jest m.in. w wywiadach środowiskowych, notatkach służbowych oraz w odrębnie prowadzonych rejestrach pracy socjalnej. Praca socjalna polegała w szczególności na: pomocy w kompletowaniu dokumentów o przyznanie świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS, KRUS; załatwianiu spraw urzędowych podopiecznych; pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności; pomocy w pisaniu pism; monitorowaniu osób kwalifikujących się do leczenia; monitorowaniu sytuacji osób starszych, samotnych w okresie zimy; kierowaniu do noclegowni i pracy z bezdomnymi; monitorowaniu osób zagrożonych przemocą; współpracy z pielęgniarkami środowiskowymi dot. sytuacji zdrowotnej podopiecznych; współpracy z placówkami oświatowymi dot. sytuacji rodzinnej uczniów czy monitorowaniu postępów w nauce.

Pracownicy socjalni współpracowali z placówkami oświatowymi, przychodniami lekarskimi, policją, kuratorami, PUP, parafiami, organizacjami pozarządowymi.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w kontrolowanym okresie zawarto 33 kontrakty socjalne, w tym 15 z uczestnikami prac społecznie użytecznych. Do dnia kontroli 7 kontraktów zostało zakończonych.

h
A

Stępień

Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starachowicach realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej posiada dwa upoważnienia Prezydenta Miasta: do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji, a także realizacji zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny; do ustanawiania rodziny wspierającej lub zawierania i rozwiązywania umów w sprawie zwrotu kosztów związanych z udzieleniem pomocy rodzinie przeżywającej trudności w: opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Zastępca Dyrektora MOPS posiada upoważnienie Prezydenta do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji, a także realizacji zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny. Ośrodek nie posiada opracowanego Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Kontrolowany Ośrodek zatrudnia na umowę zlecenie 3 asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 37 rodzin. Na zatrudnienie asystentów rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał środki finansowe w ramach Resortowego programu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego i specjalnego celowego, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznano celowo i zasadnie.

W sprawdzonych aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, oświadczenia o sytuacji dochodowej.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre i klienci mają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu Ośrodka Pomocy Społecznej.

Kadra zarządzająca i pracownicy socjalni oraz osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada 2 291 mieszkańców.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Świadczenia przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, przytaczano rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (z wyjątkiem decyzji na usługi opiekuńcze), rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Wymienione akty prawne miały prawidłowe publikatory. W podstawie prawnej decyzji wpisywano także upoważnienie Prezydenta dla Dyrektora lub Zastępcy Dyrektora Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Ponadto przywoływano odpowiednie Uchwały Rady Miasta i Zarządzenia Dyrektora MOPS dotyczące Programu dożywiania i usług opiekuńczych oraz przytoczono Uchwałę Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r.

W decyzjach, w przypadku których wypłata środków następowała przed ich uprawomocnieniem w podstawie prawnej wpisywano art. 108 k.p.a. oraz informowano klienta w postanowieniu i w uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W uzasadnieniu decyzji przyznających zasiłki stałe podano sposób wypłaty i termin realizacji świadczenia. Zdaniem inspektorów powyższe informacje powinny znaleźć się w postanowieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji przyznających zasiłki okresowe brak informacji o terminie realizacji świadczenia.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wydawanych na zasiłki celowe na zakup posiłku lub artykułów żywnościowych w ramach Programu dożywiania nie przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji przyznających posiłek w ramach Programu dożywiania brak informacji o jednostkowym koszcie posiłku.

W postanowieniu decyzji na specjalne zasiłki celowe brak było celu, na jaki przyznano pomoc. Informacja ta zamieszczona została w uzasadnieniu decyzji. Zdaniem zespołu kontrolującego cel przyznania pomocy powinien być określony w sentencji decyzji.

Pozytywnym jest fakt, że dzieci na terenie miasta otrzymują gorący posiłek.

W postanowieniu decyzji na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie podano kto będzie realizatorem usług.

W większości sprawdzonych akt na w/w usługi pomoc została przyznana przed wydaniem decyzji administracyjnej.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że MOPS w roku bieżącym w sposób dostateczny wykorzystuje kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudnionych jest 3 asystentów rodziny, którzy pomagają 37 rodzinom. Natomiast Ośrodek nie ma opracowanego Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Dyrektora Ośrodka oraz Kierowników Działów.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Dyrektorem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczeniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Ustalenia dotyczące realizacji zadań MOPS w Starachowicach.
2. Baza lokalowa MOPS w Starachowicach.
3. Tabele dotyczące kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
4. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej.
5. Wyjaśnienie do decyzji zasiłku okresowego.
6. Wyjaśnienie do decyzji przyznających bezpłatne posiłki w szkołach, przedszkolach, internatach i stołówce Caritas.
7. Informacja z Działu Usług Opiekuńczych.
8. Informacja dotycząca Działu Usług Specjalistycznych.
9. Praca socjalna i wsparcie rodziny.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

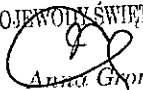
1. Magdalena Pracon
2. Barbara Nowak

Ze strony kontrolowanej:

Kielce, dnia 19 grudnia 2016 r.
ŚWIĘTOKRZYSKI

URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

Z up. WOJEWÓDNY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Anna Grymska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

Data i podpis

30.12.2016r.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Starachowicach

mgr Danuta Kępa

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Majówka 21a, 27-200 Starachowice
tel. 41 274 71 92, fax wew. 260
NIP 664 10 35 461 REGON 29001750¹

- 6 -